

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความ เป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยมีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่หลายกลุ่มด้วยกัน เช่น ชาวไทยมุสลิม ชาวเขา ชาวญวน ชาวไทยพวน ชาวมอญ ชาวชอง และลาวโซ่ง ฯลฯ ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้มีภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีแตกต่างไปจากชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ ในบางครั้งความแตกต่างนี้เอง ก่อให้เกิดอุปสรรคในการอยู่ร่วมกัน การเข้าใจซึ่งกันและกัน และการศึกษาอาจนับเป็นสื่อกลาง ประการหนึ่งที่จะสร้างความ เชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มใหญ่กับชนกลุ่มน้อย หรือ ระหว่างชนกลุ่มน้อยด้วยกันเอง

รัฐบาลไทยตระหนักในความสำคัญของการศึกษา จึงได้จัดการศึกษาให้กับทุกคนที่มีอัสัญชาติไทยและอาศัยอยู่บนผืนแผ่นดินไทย ไม่ว่าจะมิใช่เชื้อชาติภาษาใด ดังเช่น กรรณิการ์ สัจกุล กล่าวว่

รัฐบาลไทยได้ใช้การศึกษาเป็น เครื่องมือของการผสมกลมกลืน (Assimilation) และนโยบายการรวมพวก หรือการอยู่ด้วยกัน (Integration) ทั้งนี้เพื่อให้ทุกหมู่เหล่า มีความ เข้าใจกัน มีทัศนคติต่อกัน มีการประสานประโยชน์ร่วมกัน และยังคงสามารถคง ประเพณีของคนอยู่ได้โดยไม่กระทบกระเทือน ชนกลุ่มน้อยจะได้มีส่วนร่วมในสังคมไทยโดย เท่าเทียมกัน ทั้งนี้รัฐบาลไทยได้ใช้ยุทธวิธีคือการจัดการศึกษา¹

ในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นกลุ่มใดก็ตาม ได้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การ ประถมศึกษามีความสำคัญมาก เพราะเป็นการศึกษากบดบังคั้งพื้นฐาน สำหรับสร้างความเป็น พลเมืองดี มีส่วนช่วยเกื้อกูลในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ซึ่งรัฐจำเป็นต้องจัดให้ ำแก่ทุกคนไม่ว่าจะเป็นชนกลุ่มใด หรือแม้กระทั่งชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น²

¹กรรณิการ์ สัจกุล, "การพัฒนาการศึกษาสำหรับชนกลุ่มน้อย เพื่อการพัฒนาประเทศ," เอกสารการประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่องพัฒนาศึกษากับการพัฒนาประเทศ, (ภาควิชาสารพัดศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 3.4-1

²สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย, พฤติกรรมการสอนประถมศึกษา หน่วยที่ 1-5 กรุงเทพฯ : ฝ่ายการพิมพ์สำนักเทคโนโลยีการศึกษา, 2528), หน้า 1

รัฐบาลไทยได้พยายามจัดการประถมศึกษาอันเป็นการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึงแก่ประชาชน อย่างไรก็ตามจากการสำรวจสภาวะทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่า การให้การศึกษแก่ชนกลุ่มน้อยที่ใช้ภาษาอื่นนอกจากภาษาไทยยังมีปัญหา ดังได้ระบุไว้ว่า "ปัญหาทางด้านคุณภาพการศึกษาประการหนึ่งก็คือ เด็กที่ใช้ภาษาพื้นเมืองในครอบครัวมักประสบปัญหาการเรียนรู้อาษาไทย อันเป็นอุปสรรคในการศึกษาวิชาอื่น ๆ ด้วย"³

ชาวไทยพวนเป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งที่มีประวัติความเป็นมา วัฒนธรรม ประเพณี ต่างไปจากคนไทยส่วนใหญ่ แต่เขาเหล่านั้นมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย เช่นเดียวกับคนไทยทั่วไป ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาที่คนไทยส่งบุตรหลาน เข้าศึกษาจนถึงภาคบังคับ ชาวไทยพวนได้ให้บุตรหลาน เข้าศึกษาจนจบภาคบังคับ บางครอบครัวส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลานจนถึงชั้นมัธยมศึกษาและบางครั้งถึงชั้นอุดมศึกษา หรือแม้กระทั่งการศึกษาในต่างประเทศ การที่บุตรหลานของชาวไทยพวนได้เข้ามาศึกษาในโรงเรียนทางการของไทย ซึ่งใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ในการใช้ภาษาไทยกลาง เป็นสื่อในการสอนนั้นอาจจะก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการเรียนของชาวไทยพวนได้บ้าง ผู้วิจัยจึงสนใจจะสำรวจว่าชาวไทยพวนได้รับการศึกษาอย่างไร มีปัญหาและความต้องการการศึกษาที่ได้รับจากโรงเรียนอย่างไร

นอกจากนี้ชาวไทยพวนยังมีการถ่ายทอดวัฒนธรรม ชนบธรรมเนียม ประเพณี และความเชื่อต่าง ๆ ให้แก่บุตรหลานของตน และสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน นอกจากสถาบันการศึกษา ยังมีสถาบันอื่นเช่น สถาบันครอบครัว ก็มีบทบาทในการให้การศึกษาคือสมาชิกในสังคมนั้นด้วย การได้รับการศึกษาอบรมถ่ายทอดความรู้จากสถาบันสังคมนั้นหลายสถาบันบางครั้งอาจก่อให้เกิดปัญหาได้บ้าง เช่น

1. การสอนในโรงเรียนไม่ตรงกับกรอบที่ครอบครัวสอนมาก่อน กลายเป็นการแก่งแย่งการอบรมคนละแนว
2. โรงเรียนสอนสิ่งที่เบียดเบียนและลดคุณค่า ซึ่งไม่ตรงกับกรอบปฏิบัติของคนทั่วไป ทำให้เด็กอาจเสื่อมศรัทธา หรือไม่แน่ใจว่าควรเชื่อหรือไม่ หรือไม่ก็เกิดการขัดแย้งในตัวของเด็ก⁴

³ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรื, จุลสารการศึกษา 7, 1 (ตุลาคม-พฤศจิกายน 2525), หน้า 2

⁴ ปหาณี ฐิติวัฒนา, สังคมวิทยา (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 41

จากประเด็นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงความสอดคล้องของการให้การศึกษาของทางโรงเรียนกับที่บ้านอีกประการหนึ่ง เพราะทั้งโรงเรียนและบ้านต่างก็เป็นสถาบันสังคมที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

ด้วยเหตุดังกล่าวการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งจะทำการสำรวจทั้งการศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียนและการศึกษาที่ชาวไทยพวนได้รับนอกโรงเรียน ซึ่งสถาบันสังคมที่สำคัญอื่น ๆ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ คือสถาบันครอบครัว ศาสนา และสื่อมวลชน เป็นอาทิ

โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวที่ให้การศึกษาออกโรงเรียนมีความสำคัญ ดังมีนักวิชาการได้ให้ทัศนะไว้ดังนี้

ครอบครัวมีหน้าที่สำคัญคือสังคมหลายประการ ซึ่งประการหนึ่งก็คือการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบของสังคม สังคมวิทยาถือว่าครอบครัวเป็นสถาบันมูลฐานในอันที่จะทำนุบำรุง และถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคม ครอบครัวเป็นศูนย์กลางอันสำคัญยิ่งในการอบรมสั่งสอน รับผิดชอบ และถ่ายทอดมรดกแห่งสังคม⁵

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย เลือกศึกษานักเรียนชาวไทยพวนที่ศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางกระที่ ในปีการศึกษา 2529 เพราะเหตุว่าเด็กประถมศึกษาในวัยนี้อยู่ในช่วงวัยเด็กตอนปลาย พัฒนาการและประสบการณ์ต่อเนื่องจากวัยก่อนต้น อันเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งต่อการศึกษาในระดับประถมศึกษา อีกทั้งเด็กวัยนี้มีพื้นฐานการเรียนรู้จากครอบครัวมากพอสมควร และส่วนมากมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ พอที่จะเริ่มต้นการศึกษาซึ่งเป็นการเรียนรู้อย่างมีจุดมุ่งหมาย ในระดับนี้เด็กยังคงเรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาตั้งแต่วัยก่อนเรียน มีทักษะในการเรียนรู้ การคิด การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา จึงเป็นวัยที่น่าจะสามารถตอบคำถามจากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยได้พอสมควร

⁵ รัตนา ดุงคสวัสดิ์, พื้นฐานการศึกษาทางสังคม (ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์

สำหรับแหล่งที่อยู่อาศัยของชาวไทยพวนในจังหวัดลพบุรี ปรากฏว่าอำเภอบ้านหมี่ชาวไทยพวนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ดังเช่น สนธิ สมัครการ กล่าวไว้ในงานวิจัยตอนหนึ่งว่า จังหวัดลพบุรีมีชาวไทยพวนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากโดยเฉพาะที่อำเภอบ้านหมี่ชาวไทยพวนอยู่ 12 ตำบล จากจำนวน 22 ตำบลของอำเภอบ้านหมี่ เช่นที่ตำบลบางกระพี้ บ้านกล้วย บ้านทราย หินบึง เชียงงา โพนทอง⁶... ฯลฯ ชาวไทยพวนในอำเภอบ้านหมี่บางหมู่บ้านได้ผสมกลมกลืน (Assimilation) เป็นชาวไทยไปเกือบหมดแล้วมีลักษณะสมัยใหม่ (Modernization) เข้าแทนที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ตำบลเชียงงาในขณะที่ตำบลบางกระพี้ยังคงรักษารูปแบบธรรมเนียมประเพณีเดิมไว้⁷

เพื่อเป็นการสำรวจสภาพการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนของชนกลุ่มน้อยในการที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมประเพณี ผู้วิจัยจึงเลือกทำการวิจัยที่ตำบลบางกระพี้ เพราะตำบลนี้ยังมีปัญหาทางการศึกษาหลายประการ จากการสัมภาษณ์บุคคลในชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง พบว่า ปัญหาสำคัญประการหนึ่งก็คือ เมื่อนักเรียนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว แม้มีโอกาสเรียนต่อจะไม่ค่อยนิยมเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบลบางกระพี้ มักจะไปเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁶Snit Smakarn, "Peasantry and Modernization : A Study of the Phuan in Central Thailand" Master's Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy in Anthopology, Graduate Division of University of Hawaii, 1972, p.62

⁷Ibid, p.01.

ประจำอำเภอหรือจังหวัดซึ่งไกลจากหมู่บ้านออกไป นอกจากนี้เหตุผลที่ไม่ศึกษาต่อสำหรับนักเรียน อีกกลุ่มหนึ่ง เพราะต้องช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ เนื่องจากความยากจน⁸

โดยสรุปในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะสำรวจสภาพการศึกษาที่จัดในโรงเรียน ของตำบลบางกระทู้ และการศึกษาซึ่งให้โดยสถาบันสังคมอื่น ๆ อันมีสถาบันครอบครัวเป็นสำคัญ นอกจากนี้จะสำรวจปัญหาทางการศึกษาในโรงเรียน ปัญหาทางการศึกษานอกโรงเรียน ตลอดจน ความต้องการทางการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวไทยพวน โรงเรียนวัดบางกระทู้ ตำบลบางกระทู้ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นชาวไทยพวน ในตำบลบางกระทู้ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นชาวไทยพวน ในตำบลบางกระทู้ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ขอบเขตในการวิจัย ผู้วิจัยได้วางขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากชาวไทยพวนที่ตำบลบางกระทู้ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ซึ่งเป็นตำบลที่ส่วนใหญ่มีชาวไทยพวนอาศัยอยู่
2. การศึกษาในโรงเรียน สำรวจการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นชาวไทยพวน ในโรงเรียนวัดบางกระทู้ (พสกอรุ่ง) ในตำบลบางกระทู้ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

⁸สัมภาษณ์ นายทองเจือ ประดับบุษ อาจารย์ใหญ่ระดับ 6 โรงเรียนวัดบางกระทู้ (พสกอรุ่ง), 10 กันยายน 2530 และ นายจรรยา พุฒคำ อาจารย์ใหญ่ระดับ 5 โรงเรียนบางกระทู้ปิ่นเสียววิทยา, 7 พฤศจิกายน 2529 และ นายอำพล สัมครการ ศึกษาพิเศษ 5 ฝ่ายแผนพัฒนา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี, 7 พฤศจิกายน 2529.

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การศึกษานอกโรงเรียน ศึกษาบทบาทครอบครัวและสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ในชุมชนที่มีส่วนในการให้การศึกษาแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นชาวไทยพวน ในโรงเรียนวัดบางกระวี

4. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

4.1 สภาพแวดล้อมทั่วไป

4.1.1 สภาพแวดล้อมในชุมชน ศึกษาสภาพชุมชนใน 4 ด้านต่อไปนี้คือ

1. สภาพทางภูมิศาสตร์ - ที่ตั้ง พื้นที่ อาณาเขตติดต่อ สภาพเส้นทางคมนาคม
2. สภาพทางสังคม - ประเพณีชุมชน สภาพที่อยู่อาศัย จำนวนประชากร แหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ การสื่อสาร การไฟฟ้า การอนามัย สุขาภิบาล การเมืองการปกครอง ประเพณีท้องถิ่น
3. สภาพเศรษฐกิจ - การประกอบอาชีพ รายได้ประชากร ปัญหาในการประกอบอาชีพ
4. สภาพการศึกษา - จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา การรู้หนังสือของประชาชนในชุมชน แหล่งความรู้อื่น ๆ ในชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4.1.2 สภาพแวดล้อมโรงเรียน ศึกษาสภาพโรงเรียนใน 2 ด้านต่อไปนี้คือ

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียน - ประวัติโรงเรียน สถานที่ตั้ง พื้นที่ สภาพการคมนาคม สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ โรงเรียน การใช้พื้นที่ในบริเวณโรงเรียน การตกแต่งบริเวณ จำนวนอาคารเรียน จำนวนห้องเรียน
2. ภูมิหลังของครูและนักเรียน - จำนวนครูและนักเรียน ภูมิหลังของครูและนักเรียน

4.2 สภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

4.2.1 สภาพการศึกษาในโรงเรียน

- การบริหารงานของโรงเรียนด้านต่าง ๆ
- เป้าหมายในการจัดการศึกษา
- การจัดการเรียนการสอน

- ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและ โอกาสในการศึกษาต่อ
- ความคิด เห็น เกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน

4.2.2 สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

- เนื้อหาและวิธีการให้การศึกษาของสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน
- ความคิด เห็นต่อการให้ศึกษานอกโรงเรียน
- ความคิด เห็นของผู้ได้รับการศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน
 - สถาบันครอบครัว
 - สถาบันศาสนา
 - สถาบันสื่อมวลชน

4.3 ปัญหาและความต้องการการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

4.3.1 ปัญหาและความต้องการการศึกษาในโรงเรียน

4.3.1.1 ปัญหาการศึกษาในโรงเรียน

- ปัญหาด้าน เป้าหมายของโรงเรียน
- ปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอน
- ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

4.3.1.2 ความต้องการการศึกษาในโรงเรียน

- ความต้องการด้าน เนื้อหาวิชา
- ความต้องการด้านกิจกรรมการ เรียนการสอน

4.3.2 ปัญหาและความต้องการศึกษานอกโรงเรียน

4.3.2.1 ปัญหาการศึกษานอกโรงเรียน

- ปัญหาของสถาบันครอบครัว
- ปัญหาของสถาบันศาสนา
- ปัญหาของสถาบันสื่อมวลชน

4.3.2.2 ความต้องการการศึกษานอกโรงเรียน

- ความต้องการด้านการปรับปรุงคุณภาพชีวิต
- ความต้องการด้านอาชีพ
- ความต้องการด้านการรักษาวัฒนธรรมและประเพณี

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการจัดการศึกษา ⁹	หมายถึง ลักษณะการจัดการศึกษาที่ประเมินได้ในด้านปริมาณและด้านคุณภาพ ซึ่งได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนและสถาบันการศึกษา การจัดการเรียนการสอน บทบาทของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาที่มีต่อชุมชน รวมถึงการบริการทางการศึกษาของรัฐทั้งในและนอกโรงเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นชาวไทยพวนในตำบลบางกระพี้ได้รับจากสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน
ปัญหา	หมายถึง อุปสรรคที่มีต่อการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นชาวไทยพวน ในตำบลบางกระพี้
ความต้องการ	หมายถึง สภาพที่บุคคลในชุมชนประสงค์จะให้ เป็นไปในอนาคต เกี่ยวกับการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนของนักเรียนชั้น ป.6 ซึ่งเป็นชาวไทยพวนในตำบลบางกระพี้
การศึกษา	หมายถึง กระบวนการรักษาและถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมของสังคม และเป็นตัวการในการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม เพื่อให้สังคมพัฒนาไปในแนวทางที่ปรารถนา ซึ่งลักษณะทางสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน วัด และสื่อมวลชน ล้วนแล้วแต่เป็นหน่วยหรือตัวแทนของสังคม ในการทำหน้าที่ถ่ายทอดวัฒนธรรมไปสู่สมาชิกของสังคมทั้งสิ้น ซึ่งในที่นี้หมายถึง การศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนของนักเรียนชั้น ป.6 ซึ่งเป็นชาวไทยพวนในตำบลบางกระพี้
การศึกษาในโรงเรียน	หมายถึง การศึกษาในโรงเรียนวัดบางกระพี้ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ชาวไทยพวนในตำบลบางกระพี้ เข้ารับการศึกษาแบบทางการ

⁹ปรับจาก สัจด์ อุทรานันท์, "สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย" รายงานวิจัยเกี่ยวกับระบบการศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (ทุนวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 5

- การศึกษานอกโรงเรียน** หมายถึง การศึกษาหรือการเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการและประสบการณ์ชีวิตอย่างแท้จริง เช่นได้รับการอบรมสั่งสอนจากบิดาหรือมารดา หรือจากสถาบันสังคมอื่น ๆ
- ชาวไทยพวน** หมายถึง คนเผ่าไต (Tai) สาขาหนึ่ง ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีชนบทรวมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และภาษาพูดอันเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง แต่ก่อนเคยเรียกกันว่า ลาวพวน เพราะมีภูมิลำเนาบริเวณตอนเหนือของ เวียงจันทน์ ต่อมาได้เดินทางเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทย ตั้งแต่ปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรี ราว ๆ 200 กว่าปีที่ผ่านมามีตั้งถิ่นฐานอยู่ตามภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือบ้าง ภาคกลางบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดลพบุรี ที่อำเภอบ้านหมี่ ปัจจุบันได้หล่อหลอมเลือดเนื้อ เป็นคนไทยที่สมบูรณ์แบบ จึง เปลี่ยนเรียกกันเสียใหม่ว่า ไทยพวน
- ในที่นี้หมายถึง นักเรียนชั้น ป.6 ในโรงเรียนวัดบางกระพี้ และผู้ปกครองนักเรียนซึ่งเป็นชาวไทยพวนในตำบลบางกระพี้
- ครู** หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอน อบรม นักเรียน ในสถานศึกษาของรัฐตามรูปแบบของการศึกษาในระบบโรงเรียน
- ในที่นี้หมายถึง ครูในโรงเรียนวัดบางกระพี้ (พสกอำรุง) ตำบลบางกระพี้ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
- ผู้บริหารโรงเรียน** หมายถึง ผู้มีหน้าที่บริหารงาน วางแผนงานร่วมกับคณะครู เป็นหัวหน้าสถานศึกษาของรัฐตามรูปแบบของการศึกษาในระบบโรงเรียน
- ในที่นี้หมายถึง อาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนวัดบางกระพี้ (พสกอำรุง) ตำบลบางกระพี้ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา เฉพาะกรณีเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการการศึกษา ทั้งในและนอกโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวไทยพวน ในตำบลบางกระพี้ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือนักเรียนชั้น ป.6 ชาวไทยพวนในโรงเรียนวัดบางกระพี้ (พสกอำรุง) ตำบลบางกระพี้ จำนวน 38 คน ครูและผู้บริหารโรงเรียนวัดบางกระพี้

จำนวน 11 คน และผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มดังกล่าว จำนวน 38 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษา เอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจ

1. การศึกษาเอกสาร ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วัฒนธรรมและประเพณี และข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาของชาวไทยพวน เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาเรื่องอื่น ๆ ต่อไป โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งด้านค้นคว้าต่าง ๆ ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดคณะครุศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หอสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร หอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดวิทยาลัยครูเทพสตรี วิทยาลัยครูสวนสุนันทา หอสมุดสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หอสมุดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่ว่าการอำเภอบ้านหมี่และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านหมี่

2. การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการวิจัยภาคสนามซึ่งผู้วิจัย เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชนด้วยตนเอง เพื่อศึกษาสภาพโดยทั่วไปของชุมชนด้านความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม สภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน โดยใช้การสำรวจชุมชน การสัมภาษณ์ และการบันทึกภาพถ่ายการวิจัยเชิงสำรวจนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 กลุ่มที่ศึกษา

2.1.1 กลุ่มนักเรียน ศึกษาจากนักเรียนชาวไทยพวนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ในโรงเรียนวัดบางกระพี้ ตำบลบางกระพี้ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 38 คน

2.1.2 กลุ่มครูและผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาจากอาจารย์ใหญ่และครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนวัดบางกระพี้ จำนวน 11 คน

2.1.3 กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน ศึกษาจากผู้ปกครองนักเรียนซึ่งอาจเป็นบิดา มารดา หรือ ญาติของนักเรียนชาวไทยพวนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 38 คน

2.1.4 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ้านหมี่ ศึกษาธิการอำเภอบ้านหมี่ ศึกษาพิเศษ พัฒนาการ เจ้าหน้าที่อนามัย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเสริมอีกประมาณ 15 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท

ประเภทที่ 1 แบบสำรวจสภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสำรวจสภาพแวดล้อมชุมชน

ตอนที่ 2 แบบสำรวจสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ประเภทที่ 2 การบันทึกภาพถ่าย, สไลด์

ประเภทที่ 3 แบบสัมภาษณ์แบบที่ได้สร้างขึ้น มี 3 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครูและผู้บริหารโรงเรียน

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ออกสำรวจสภาพชุมชน สภาพโรงเรียน สัมภาษณ์บุคคล และบันทึกภาพถ่าย ความรายละเอียดในกลุ่มที่ศึกษาด้วยตนเองทุกครั้ง

สำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในชุมชน และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ศึกษาใช้วิธีการสำรวจ สังเกต บันทึกภาพถ่าย ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนใช้แบบสัมภาษณ์ 3 ฉบับ โดยเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนมีนาคม-กรกฎาคม 2530

3. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้แยกข้อมูลตามขอบเขตการวิจัยออกเป็นตอน ๆ ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 สภาพแวดล้อมในชุมชน

ตอนที่ 2 สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ตอนที่ 3 สภาพการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน

ตอนที่ 4 ปัญหาและความต้องการการศึกษาในและนอกโรงเรียน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ข้อมูลจากเอกสารศึกษาประวัติความเป็นมาและขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยพวน จะเสนอโดยการบรรยาย

ข้อมูลจากการสำรวจสภาพแวดล้อมชุมชน และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ศึกษา จะเสนอผลการสำรวจโดยการบรรยาย ประกอบตาราง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียน ครูและผู้บริหาร โรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน
จะ เสนอผลการสัมภาษณ์ในรูปของตารางประกอบความ เรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสภาพการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนของคำบลบางกระที่ เพื่อ เป็น
ข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการศึกษาระดับท้องถิ่นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอ
2. ทราบสภาพปัญหาและความต้องการการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในคำบลบางกระที่ เพื่อ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการศึกษาระดับ
ท้องถิ่นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กรมการพัฒนาชุมชน กรมสามัญศึกษา กรมอนามัย ฯลฯ อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนกลุ่มดังกล่าว
3. ทราบสภาพทั่วไปทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยพวน
ในอำเภอบ้านหมี่ เพื่อ เป็นข้อมูลพื้นฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจทั่วไป
4. ได้ประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยของผู้สนใจในการศึกษาของชนกลุ่มน้อยโดยทั่วไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย